

Тетяна ЛЮТА

IMAGO URBIS:

Київ на стародавніх мапах

Видавць
Олександр
Савчук

Світлій пам'яті мого батька

Тетяна ЛЮТА

IMAGO URBIS:

КИЇВ НА СТАРОДАВНІХ МАПАХ

ВИДАВЕЦЬ ОЛЕКСАНДР САВЧУК
ХАРКІВ-КИЇВ
2017

Л 96 **Люта Т. Ю.**
IMAGO URBIS: Київ на стародавніх мапах / Тетяна Люта. — Харків-Київ : Видавець
Олександр Савчук, 2017. — 192 с. : [149 іл.]
ISBN 978-966-2562-87-3

Видання присвячене історії вимірювання та зображення київського простору з найдавніших часів: від античної традиції, коли терени сучасної України були у фокусі Птолемеєвої картографії до західноєвропейської, де Київ представлений як екзотичний об'єкт на краю християнського світу. Перші ж вітчизняні пам'ятки картографії передають виміряні образи сакральної топографії міста, зафіксовані у дереворитах. Ці шедеври вітчизняного штихарства та друкарського мистецтва поклали початок інструментальному київському картографуванню. Мапи використовувалися в Києві на побутовому рівні, свідченням чого є опублікована у запропонованому виданні карта міста і київських околиць 1650-х років за підписом Юрія Немирича, відомого політичного діяча та київського підкоморія.

Мапи відповідають на багато питань, що цікавлять допитливого читача, але разом з тим самі ставлять питання перед дослідником, відповіді на які знайти непросто.

УДК 94(477-25):528.9](0.025.2)

ЗМІСТ

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ	7
РОЗДІЛ 1. ДВІСТІ РОКІВ ІСТОРІОГРАФІЇ, АБО ДЗЕРКАЛЬНА СПОКУСА ПРОФЕСОРА ПЕТРОВА.....	11
Що перше: археологія чи політика?	11
Антикварна топографія	20
Київське картознавство ХХ ст. та проблеми інтерпретацій картографічних джерел	25
РОЗДІЛ 2. КИЇВ НА СТАРОДАВНІХ КАРТАХ СВІТУ	31
Антична спадщина та землі України	31
Зображення міста в традиції арабської та турецької мапографії	40
Київ на західноєвропейських картах	45
Польська мапографічна традиція і Київ.....	57
Вітчизняна традиція вимірювань.....	61
РОЗДІЛ 3. КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА КОСМОГРАФІЯ АФАНАСІЯ КАЛЬНОФОЙСЬКОГО	65
Чудеса явні та уявні.....	65
Карти-плани «Тератургеми»	78
РОЗДІЛ 4. ВИМІРЯНИЙ ОБРАЗ СВЯТИНІ: ГОДИННИК, ЛАБІРИНТ, ХРАМ	83
Годинник	83
Лабіринт	92
Храм.....	95
РОЗДІЛ 5. З ЛАНЦЮГОМ І ЛОПАТОЮ	101
Справи підкоморські.....	101
Мапа київських околиць 50-х років ХVІІ ст.	112
РОЗДІЛ 6. КОЛОНІАЛЬНА ТВЕРДИНЯ І КОЛОНІАЛЬНА КАРТОГРАФІЯ.....	121
Від задуму... ..	121
...До втілення.....	131
Петрове дітище	137

РОЗДІЛ 7. ТАЄМНІ МІСЦЯ КИЇВСЬКИХ МАП.....	141
Там, де Кий перевозом володів	141
Вибрані гоголівські місця з київської топографії... ..	145
Загублений Гоголів персонаж	148
Київський Вавілон	154
ПІСЛЯМОВА. КИЇВСЬКЕ КАРТОГРАФІЧНЕ ДЕПО, АБО ПРО ТЕ, ЩО ЗАЛИШИЛОСЬ.....	158
Перелік скорочень	163
Іменний покажчик.....	163
Географічний покажчик	173
Перелік ілюстрацій	181
Вклейки	після 32 та 112